

ROLUL ȘI BENEFICIILE LECTURII PENTRU DEZVOLTAREA PERSONALĂ

Ala LÎȘÎI

ORCID 0000-0003-2845-0006

Ludmila RĂILEANU

ORCID 0000-0002-7236-0107

Rezumat:

Lectura oferă șanse egale pentru cunoaștere și dezvoltare. În acest studiu ne-am propus să identificăm atitudinea utilizatorilor-studenți față de lectură, care sunt cărțile citite în ultimul timp, cine îi încurajează să citească și ce factori le împiedică lectura.

Cuvinte-cheie:

lectură, beneficiile lecturii, lectura tinerilor, promovarea lecturii, tipuri de lectură, lectura în universități.

Abstract:

Reading offers equal opportunities for knowledge and development. The authors of the study aimed to describe the attitude of student users towards reading: what books they have read recently, who encourages them to read, and what factors hinder their reading.

Keywords:

reading, benefits of reading, reading of young people, promotion of reading, types of reading, reading in universities.

Epoca postmodernă se caracterizează printr-o dinamică deosebită în toate domeniile. Evident că lectura este o formă atemporală de divertisment și informații, considerată și de savanți ca cea mai

veche abilitate intelectuală a omului. Beneficiile lecturii variază de la îmbunătățirea sănătății mintale la îmbunătățirea sănătății fizice, precum și la crearea unor obiceiuri sănătoase.

Atestăm și faptul că, deși cărțile există de foarte mult timp, ele nu și-au pierdut importanța de-a lungul anilor. Astăzi, cartea este nu doar un instrument de cunoaștere, de informare multiaspectuală, ci și un obiect estetic, ce asigură continua plăcere a lecturii. Specialiștii consideră că lectura e acea activitate pe care desfășurând-o nu ai cum să dai greș, urmând doar trei condiții: să o faci *cu plăcere, conștient și gândind critic*.

Cititorul societății postmoderne are un spectru enorm de oportunități și titluri de carte și poate să aleagă în funcție de propriile preferințe, interese, nevoi, dar, cu certitudine, în toate situațiile lectura reprezintă o achiziție de noțiuni și cunoștințe. Lecturarea beletristicii, a cărților de specialitate, a dicționarelor și a manualelor a însemnat întotdeauna informare, instruire și educație. Importanța lecturii este incontestabilă, iar studiile demonstrează că, dincolo de pasiune și plăcere, lectura are o influență enormă asupra dezvoltării personale și profesionale, comportamentului și sănătății. Lectura își are rostul la fiecare etapă a devenirii omului. Iar cartea rămasă necitită la vremea respectivă, nu va mai fi citită niciodată. De aceea, stimularea gustului pentru lectură este importantă și revine atât profesorilor/cadrelor didactice, cât și bibliotecarilor, familiei, mass-mediei.

Mai multe studii oferă dovezi referitoare la variate moduri de lectură, demonstrând cum citesc oamenii de diferite vârste. Savanții susțin că o serie de moduri de lectură sunt exersate de către cititori izolat sau în combinație, în funcție de nevoi sau împrejurări, unele se formează spontan, altele se deprind prin studiul de experiență, iar perfecționarea lor nu se încheie niciodată.

Savantul Constantin Onofrași identifică mai multe tipuri de lectură³³:

³³ ONOFRAȘI, Constantin. *Tehnica lecturii*. SKETIS Psychological Research, 2011, nr. 4, pp. 2-3.

- *Lectura liniară* reprezintă o formă de lectură în care textele sunt parcurse secvențial și în întregime (de la început până la sfârșit). Acest tip de lectură restrânge participarea cititorului, care stă deoparte, având o participare pasivă la lectură.
- *Lectura receptivă* este o variantă „îmbunătățită” a lecturii liniare, în care textul este parcurs în întregime, dar viteza lecturii variază în funcție de revenirile ocazionale la text și la paratext, la introducere sau la concluzii, pentru a înregistra complet și exact, cu maximă acuratețe, ceea ce comunică textul, e o lectură intensivă, analitică, adecvată în cazul unor manuale, cursuri, lucrări specializate etc.
- *Lectura asociativă* reprezintă o formă a celei receptive, în care lecturarea se realizează cu maximă atenție, însă presupune reveniri, reflecții sau momente de întrerupere.
- *Lectura literară* este considerată o variantă a lecturii receptive și asociative. Acest tip de lectură este utilizat în funcție de specificitatea textului (poezie, poveste, basm etc.). Lectura literară transpune cititorul în lumea textului, el se instalează în ficțiune, fiind interesat mai mult de „cum” se spune decât de „ce” se spune; vorbim de o lectură lentă, cu întreruperi.
- *Lectura informativă ori globală* este o lectură selectivă, ce are ca obiectiv obținerea unei idei de ansamblu asupra textului (examinarea unei reviste, răsfoirea unei cărți, a unui manual etc.); cititorul analizează cu privirea suprafața textuală în căutarea unor puncte de sprijin. Cu ajutorul paratextului și al unui cuvânt-cheie, cititorul încearcă să înțeleagă despre ce este vorba, fără să citească în detaliu.
- *Lectura exploratorie* constă în reperarea unui simbol sau a unei imagini predeterminate din ansamblul unui text (găsirea unei referințe în dicționar, a unui număr de telefon etc.). Cititorul se focalizează asupra unui singur punct și are ca sprijin ordonarea alfabetică a suportului citit, cronologică etc.
- *Lectura de cercetare* reprezintă o variantă a lecturii exploratorii, constând în identificarea unei informații pe o temă prestabilită, dar

căreia nu-i cunoaștem cu precizie reprezentarea simbolică; e caracterizată de inspecția atentă a textului în direcția globalității, nu însă a liniarității, și de frecvente mișcări de tipul „înainte-înapoi”.

- *Lectura rapidă* constă în scanarea unui text cu scopul de a dobândi o lectură din ce în ce mai rapidă și de a asimila cât mai eficient conținutul. Aceasta se potrivește textelor scurte, ordonate și este cea mai superficială modalitate de citire din punct de vedere calitativ.

Orice tip de lectură îl va face pe cititor să identifice informația relevantă și îi va spori randamentul conținutului, oferindu-i largi perspective către cunoașterea altor forme ale ei. Prin lectură utilizatorii sunt conduși să-și formeze capacitatea de a surprinde, de a descoperi conținuturi și forme ale realității, exprimate printr-o multitudine de modalități de expresie, de a le asocia cu altele.

Criticii literari Paul Cornea și Matei Călinescu, Wolfgang Iser (teoretician german al receptării literare), Hans R. Jauss (teoretician al estetice receptării), Sorin Cristea, în contextul didactic al lecturii în clasele primare, identifică următoarele funcții ale lecturii:

- ✓ *Funcția de informare și documentare*, prin care cititorul ia contact cu cartea și primește informații, le depozitează pentru un scop de perspectivă. Această funcție răspunde primei semnificații de citire și învățare.
- ✓ *Funcția cognitivă*, care răspunde concepției despre lectură ca activitate „explicativ-științifică, cu accent pe participarea intelectual-rațională”.
- ✓ *Funcția de culturalizare*, prin care cititorul metodic și consecutiv înțelege lectura ca preocupare de perspectivă și de durată și devine parte componentă a educației permanente;
- ✓ *Funcția formativă*, creatoare, prin care se educă gustul, sensibilitatea estetică și răspunde concepției despre lectură ca „act contemplativ-psihologic, cu accent pe subiectivitatea cititorului, care se află în ipostaza plăcerii sau evaziunii”.

Scopul studiului pe care ni l-am propus în cadrul Proiectului Național de Promovare a Lecturii „Cartea Deschisă”, sub înaltul patronaj al Președintei Maia Sandu, precum și al Programului Național

Lectura Central, ghidat de Biblioteca Națională a Republicii Moldova, a constatat în determinarea rolului lecturii în dezvoltarea personală și a beneficiilor sale, stabilirea atitudinii utilizatorilor față de lectură, a persoanelor care îi încurajează să citească și a factorilor care le împiedică lectura, aflarea titlurilor ultimelor cărți lecturate.

Pentru aceasta au fost stabilite următoarele obiective:

- Evaluarea opiniilor utilizatorilor cu privire la lectură;
- Stabilirea intensității lecturilor de către utilizatori;
- Constatarea persoanelor care încurajează utilizatorii să citească;
- Identificarea genului de publicații preferat pentru lectură al utilizatorilor;
- Analiza predilecțiilor utilizatorilor privind formatul cărților;
- Depistarea locului preferat pentru lectură;
- Constatarea factorilor care împiedică lectura;
- Cercetarea cărților recent lecturate de utilizatorii Bibliotecii universitare.

Metoda de realizare. În realizarea studiului am utilizat metoda sondajului, aplicând ca instrument de lucru chestionarul ce a cuprins 9 întrebări. Acesta a fost realizat și expus pe pagina web a BȘ a USARB, platforma Google Forms de tip autoadministrat. Studiul a fost realizat în luna septembrie 2023, fiind analizate 158 de răspunsuri. Din datele obținute am stabilit că eșantionul de respondenți a fost alcătuit preponderent din studenții Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, elevii Colegiului Pedagogic „Ion Creangă” din cadrul USARB și utilizatorii externi.

Respondenții urmau să-și expună părerea referitoare la afirmațiile propuse despre lectură: *Lectura este un proces de citire; Lectura este un mod de viață; Lectura este un proces care dezvoltă limbajul; Lectura este o necesitate; Lectura este o pasiune.*

64% din respondenți și-au exprimat acordul total față de afirmația: *Lectura este un proces de citire*, 34% au consemnat acordul parțial față de aceeași afirmație, iar 0,6% - dezacordul total. 35% au menționat acordul total față de afirmația: *Lectura este un mod de viață*, 54% din respondenți atestă acordul parțial față de această

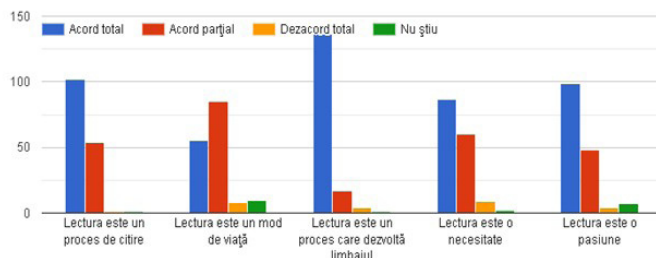
afirmație și 2,5% - dezacordul total.

Acordul total față de afirmația: *Lectura este un proces care dezvoltă limbajul* au manifestat 86% din respondenți, 11% denotă acordul parțial și 2,5% - dezacordul total.

Afirmația *Lectura este o necesitate* a fost susținută total de 55% din respondenți, 38% - parțial, iar 5,8% au manifestat dezacordul total față de aceeași afirmație. 62% din respondenți susțin acordul total pentru afirmația: *Lectura este o pasiune*, 30% relevă acordul parțial și 2,5% - dezacordul parțial.

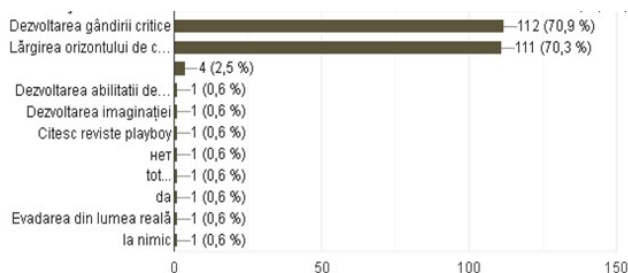
Generalizând opiniile respondenților, conchidem că lectura este considerată drept un proces care dezvoltă limbajul, fiind și un proces de citire, o pasiune, dar și o necesitate (Vezi Diagrama nr. 1. *Acordul utilizatorilor față de afirmațiile propuse*). Firește, lectura, nu poate fi o pasiune a unei vârste sau categorii sociale, ea este plăcerea pe care o poate avea oricine, în aceeași măsură: fie copil, fie adult, fie om de stat sau simplu cetățean.

Diagrama nr. 1. *Acordul utilizatorilor față de afirmațiile propuse*

Din opiniile expuse de respondenții care și-au expus părerile la întrebarea privind utilitatea lecturii, am constatat că 77,8% presupun că *lectura îmbunătățește vocabularul*, 70,9% menționează că *lectura dezvoltă gândirea critică*, iar 70,3% consideră că *lectura lărgeste orizontul de cunoștințe*. Au fost înregistrate și alte opinii: *dezvoltarea abilităților de comunicare*, *dezvoltarea imaginației*, *evadarea din lumea reală*, iar un utilizator a menționat că *lectura nu-i servește la nimic* (Vezi Diagrama nr. 2. *Utilitatea lecturii*).

Diagrama nr. 2. Utilitatea lecturii

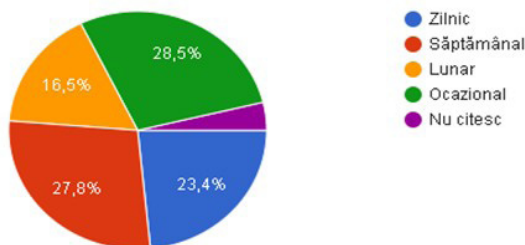

Desigur, lectura cărților are o importanță majoră în dezvoltarea și evoluția noastră: ea este un mod de a înțelege viața, de a descoperi noi lumi, de a dezvolta imaginația, de a forma valori și principii, de a îmbunătăți gândirea și comunicarea. Fără doar și poate, importanța lecturii cărților este la fel de mare indiferent de vârstă, iar beneficiile ne însoțesc pe tot parcursul vieții și nimic nu poate înlocui acel sentiment special pe care ni-l oferă lectura unei cărți preferate.

Există opinii că tinerii nu citesc prea mult, în special ficțiune sau literatură clasică, pentru că majoritatea lucrărilor remarcabile au fost ecranizate și, desigur, este mai ușor și mai interesant să vizionezi un film decât să citești o carte.

Întrebați: *Cât de des citesc?*, 28,5% din respondenți au răspuns că citesc *ocazional*, 27,8% citesc *săptămânal*, 23,4% - *zilnic*, 16,5% - *lunar* și 3,8% din respondenți *nu citesc* deloc. Pe când specialiștii susțin că dacă fiecare ar citi zilnic câte 15 minute, atunci într-un an s-ar aduna aproximativ 18-23 de cărți citite (Vezi Diagrama nr. 3. *Intensitatea lecturii*).

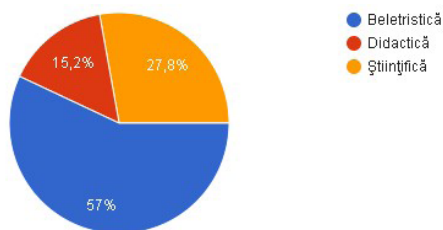
Diagrama nr. 3. Intensitatea lecturii

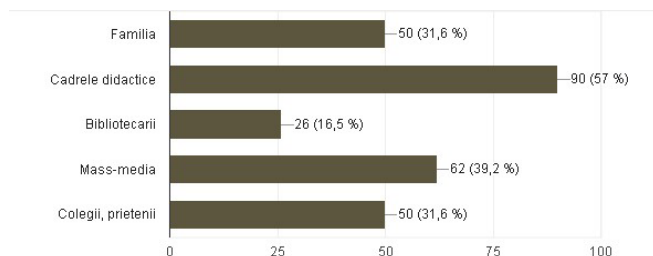
Pasiunea pentru a citi nu vine de la sine, ea se formează datorită motivărilor lecturii. Utilizarea diverselor modalități de stimulare a lecturii (recomandări orale, recenzii la o carte, expoziții de carte, prezentarea expozițiilor ș.a.) contribuie la consolidarea deprinderilor de lectură corectă, fluentă și conștientă, la formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură, la cultivarea respectului față de carte, la creșterea interesului de viață, cunoașterea oamenilor și a faptelor lor, la îmbogățirea și nuanțarea vocabularului precum și la dezvoltarea capacității de exprimare, la educarea sentimentelor estetice, la extinderea ariei de informare a tinerilor și stimularea capacităților lor creative. La fel, aceasta este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni.

Respondenților li s-a propus să menționeze *cine îi încurajează să citească*. A fost constatat faptul că 57 % sunt încurajați la lectură de cadrele didactice, 39,2% sunt stimulați să citească de mass-media, 31,6% sunt motivați să citească de membrii familiei, 31,6% citesc la sfatul colegilor, a prietenilor și numai 16,5% citesc la recomandarea bibliotecarilor (Vezi Diagrama nr. 4. *Subiecții care încurajează la lectură*).

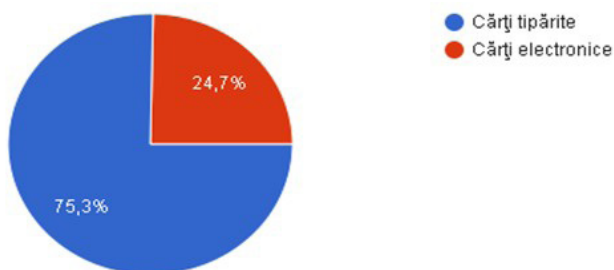
Diagrama nr. 4. Subiecții care încurajează lectura

Studiul a identificat tipurile de publicații preferate de utilizatorii eșantionului de respondenți. Astfel, 57% preferă *beletristica*, 27,8% - *publicațiile științifice* și 15,2% din respondenți preferă *publicațiile didactice* (Vezi Diagrama nr. 5. *Publicațiile preferate*). Indiferent de genul textelor preferate, cartea rămâne principalul mijloc de comunicare, de formare a capacităților de gândire, de dezvoltare personală și profesională.

Diagrama nr. 5. Publicațiile preferate

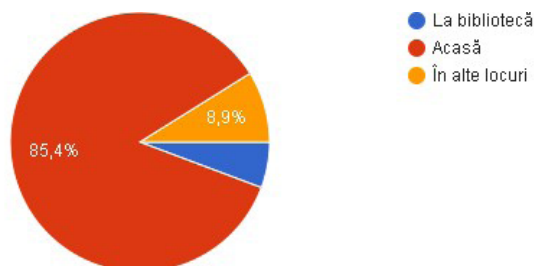
Utilizatorii de azi continuă să opteze totuși pentru formatul tipărit (75,3%), alegând contactul direct cu cartea. Și doar 24,7% din respondenți preferă lectura cărților digitale. Se cunoaște însă că și în prezent cărțile tipărite sunt deosebit de importante pentru procesul de instruire și cercetare, ele nu vor dispărea datorită avantajelor sale: prezența palpabilă a paginii, ușurința de a obține o carte, nu este nevoie de curent electric ori suport special pentru a accesa textul, iar paginile cărților emană un miros ce incită și crește apetitul pentru lectură etc. Specialiștii consideră că cartea fizică este cea mai potrivită pentru a deprinde gustul lecturii (Vezi Diagrama nr. 6. *Formatul predilect pentru lectură*).

Diagrama nr. 6. Formatul predilect pentru lectură

85,4% din respondenți au menționat că preferă să citească *acasă*. Este firesc acest lucru, fiindcă lectura în familie este pentru majoritatea o condiție primordială pentru cultivarea dragostei de lectură a

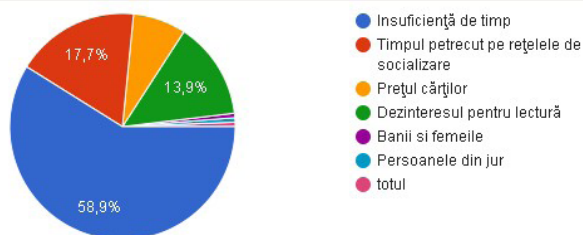
tinerilor. Remarcăm că 8,9% citesc *în alte locuri* și doar 5,7% preferă să citească *la bibliotecă* (Vezi Diagrama nr. 7. *Locul preferat pentru lectură*). Însă, indiferent de locul lecturii, importantă rămâne motivația prin exemplul pozitiv, încurajarea, explicația privind importanța lecturii pentru creșterea spirituală, dar și starea materială.

Diagrama nr. 7. Locul preferat pentru lectură

Cu regret, se constată și *factori care împiedică lectură*: 58,9% numesc *insuficiența de timp*, 17,7% - petrecerea timpului pe *rețelele sociale*, 13,9% consideră că *dezinteresul* este un impediment al lecturii, 7,6% presupun că de vină este *prețul înalt al cărților*, iar pentru 0,6% se fac vinovate *persoanele care îi înconjoară* (Vezi Diagrama nr. 8. *Factorii ce împiedică lectura*).

Diagrama 8. Factorii ce împiedică lectura

Respondenții trebuiau să numească și ultima carte citită, indicând autorul și titlul cărții. Din sinteza repertoriului acumulat evidențiem literatura programată: *Mara* de Ioan Slavici, *Adela* de Liviu Rebreanu,

Singur în fața dragostei de Aureliu Busuioc, *Baltagul* de Mihail Sadoveanu, *Enigma Otiliei* de George Călinescu, *Amintiri din copilarie* de Ion Creangă, *Sania* de Ion Druță, *Hanul Ancutei* de Mihail Sadoveanu, *Maitreyi* de Mircea Eliade, *Povestea furnicii* de Ion Druță, *Lorelei* de Ionel Teodoreanu, *Când bunicul era nepot* de Aureliu Busuioc, *Invitația la vals* de Mihail Drumeș, *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război* de Camil Petrescu, *Ion* de Liviu Rebreanu ș.a. Sunt indicate și opere din literatura universală: *Tom Sawyer* de Mark Twain, *Singur pe lume* de Hector Malot, *Jane Eyre* de Charlotte Brontë, *Divina comedie* de Dante Alegeri, *Bătrânul și marea* de Ernest Hemingway, *Vrăjitorul din Oz* de L. Frank Baum, *Mândrie și prejudecată* de Jan Austen, *Romeo și Julieta* de William Shakespeare, *De veghe în lanul de secară* de J.D. Salinge, *Colț alb* de Jack London, *Micul prinț* de Antoine de Saint-Exupery, *Fetita cu chibritele* de Hans Christian Andersen ș.a., pe care le regăsim în colecția Bibliotecii Științifice a USARB. Din lista cărților menționate conturăm și produse editoriale noi: *Amintiri din viitor* de Andreea Russo (2017), *320 de pisici negre* de Rodica Ojog-Brasoveanu, *Simfonia vieții* de Ion Gorgan (2021), *Cartea memoriei* de Lara Avery (2022), *Cel mai bogat om din Babilon* de George S. Clason (2022), *Sub aceeași stea* de John Green (2016), *Anatomia iubirii* de Helen Fischer (2017), *Cele patru vânturi* de Kristin Hannah (2021), *Fericirea îmi scapă printre degete* de Agnes Martin-Lugand (2017), *Absolut tot* de Nicola Yoon (2020), *Fata în palton albastru* de Monica Hesse (2019), *Tu mi-ai schimbat viața* de Abdell Sellou (2020), *Partea de nord a inimii* de Dolores Redondo (2021), pe care le vom include în fișierul *Propunerii pentru achiziții*.

Este satisfăcător faptul că tinerii totuși citează și nu mai putem fi de acord cu afirmația că azi nu se mai citește. Se citește, doar că se citează mai mult cărți de dezvoltare personală, fiindcă adolescența este vârsta provocărilor, perioada de tranziție spre maturitate și un moment în care tinerii trec printr-o serie de schimbări, atât fizice, cât și psihice, își conturează personalitatea și caută modalități de exprimare care să se potrivească cel mai bine felului lor de a fi. De aceea misiunea fundamentală a bibliotecii a fost dintotdeauna îmbunătățirea calității vieții cetățenilor. Bibliotecarii trebuie să asigure accesul la informa-

ția de calitate prin stimularea interesului pentru lectură, promovarea culturii lecturii, dezvoltarea competențelor de lectură și respectiv deschiderea drumului spre cunoaștere și dezvoltare.

Astfel, în Biblioteca Științifică a USARB sunt utilizate diverse metode de promovare a lecturii, precum:

- Promovarea resurselor informaționale și stimularea lecturilor de instruire și cercetare ale utilizatorilor prin organizarea de către bibliotecari a unei game largi de expoziții informative, tematice tradiționale și digitale;
- Valorificarea colecțiilor prin organizarea diverselor evenimente, campanii, programe infodocumentare: Zilele Informării, Zilele Catedrelor, Lunarul studenților la studiile de licență/master/doctorat, Noul Utilizator, Săptămâna Open Access, Săptămâna Educației Deschise, Ziua Științei, Zilele Universității, Zilele Bibliotecii și Facultății, Ziua Națională de Sensibilizare privind Bibliotecile, audiții muzicale, reviste bibliografice, lansări de carte, realizate în cadrul Clubului Cărții, Clubului ONU Nord, Salonului Muzical, Clubului BiblioSpiritus, Punctului de Informare NATO, Centrului de Informare al Uniunii Europene, Centrului Educație Civică Europeană, Centrului de Informare al României din Bălți;
- Promovarea serviciilor cultural-științifice pe pagina web a Bibliotecii Științifice (<http://libruniv.usarb.md>), prin intermediul platformelor informaționale și rețelelor sociale;
- Promovarea lecturii prin blogurile Bibliotecii Științifice a USARB: *Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecă Russo” din Bălți în dialog cu cititorii* (<https://bs-usarb.blogspot.com/>); *Bibliotecarii USARB: Profesional* (<https://bsusarbprofesional.blogspot.com/>); *Centrul Biblioteconomic Departamental, Biblioteca Științifică USARB* (<https://cbdbsusarb.blogspot.com/>) și *Centrul de informare al României din Bălți* (<https://cirbalti.wordpress.com/>);
- Inițierea secțiunilor *Lectura de weekend* și *Autocunoaștere și dezvoltare personală*;
- Recomandarea resurselor informaționale din colecția Bibliotecii Științifice a USARB, care pot fi accesate, descărcate și online (format PDF) prin intermediul canalului Telegram.

Concluzii

Este adevărat că importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. Studiul *Lectura – o necesitate sau o pasiune?* a reliefat importanța lecturii în procesul de învățare și cercetare și a relevat faptul că instrumentul de bază care asigură accesul la valorile culturii spirituale este și va rămâne cartea și că lectura reprezintă o metodă esențială de instruire, de perfecționare profesională și autoinstruire. Căci, doar citind, vom putea obține cunoștințe noi, ne vom îmbunătăți memoria și vom extinde nivelul de creativitate, vom dezvolta abilități de gândire critică, ne vom perfecționa comunicarea, vocabularul și scrisul, ne va ajuta la concentrare și focalizare, vom putea deveni mult mai empatici și ne va crește stima de sine. Tehnologiile se vor schimba mereu, însă promovarea lecturii va rămâne în continuare una din sarcinile principale ale bibliotecii.

Citește mult și constructiv! Citește cărțile care îți plac, cele care îți trezesc curiozitate ori pe cele din care știi că vei avea ceva de învățat! Incontestabilă rămâne a fi și afirmația lui Aurelian Silvestru: „Părinții ne ajută să devenim oameni, cărțile – să rămânem”.

Referințe bibliografice:

1. BANICA, Gabriela. Lectura, primul pas spre cultură. In: *Lectura de plăcere de la teorie la exemple de bune practice*: Simpozionul național Importanța stimulării interesului pentru lectura de plăcere la elevi, iunie 2018, Cluj-Napoca. Cluj-Napoca, 2018, pp. 21-25. Disponibil: <http://www.ccdcluj.ro/Fisiere/2018-2019/CDI/Resurse/Lectura%20de%20placere.pdf> [accesat 2023-09-29].
2. *Beneficii ale lecturii în dezvoltarea personala a individului*. Disponibil: <https://psihologiagandului.ro/text-argumentativ-despre-rolul-lecturii-in-dezvoltarea-personala>
3. *Beneficiile cititului sau de ce unii citesc cărți?* Disponibil: <https://bibliotecamironcostin.wordpress.com/2015/05/22/beneficiile-cititului-sau-de-ce-unii-citesc-carti/> [accesat 2023-09-15].
4. BÎRSANU, Aurelia și Violina OCINSCHI. Lectura în secolul XXI – „pasiune desuetă” sau capriciu actual? In: *Filologia modernă: realizări și perspective în context european: Abordări interdisciplinare în cercetarea lingvistică și literară (In memoriam academicianului Silviu*

- Berejan), Ediția a 4-a, 10-12 noiembrie 2010, Chișinău. Chișinău: Institutul de Filologie, 2012, pp. 51-55. ISBN 978-9975-4354-1-3. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/51-55_32.pdf [accesat 2023-09-13].
5. *Cititul – cel mai complex exercițiu pentru creier și minte*. Disponibil: <https://cafe-psychologique.md/cititul-cel-mai-complex-exercitiu-pentru-creier-si-minte/> [accesat 2023-09-13].
 6. COSTRU, Lucia. *Lectura – componentă constructivă a personalității*. Disponibil: <https://edict.ro/lectura-componenta-constructiva-a-personalitatii/> [accesat 2023-09-15].
 7. CRISTIAN, Dumitru. *De ce este importantă lectura? Cele mai importante avantaje ale cărților*. Disponibil: <https://www.comunicatedeafaceri.ro/cultura/de-ce-este-importanta-lectura-cele-mai-importante-avantaje-ale-cartilor> [accesat 2023-09-22].
 8. *Dezvoltarea competențelor din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții: rolul și locul lecturii* : Suport metodologic și educațional în sprijinul realizării Programului Național *LecturaCentral*, ediția a 4-a, 2021. Disponibil: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Dezvoltarea%20competentelor.pdf> [accesat 2023-10-04].
 9. *Lectura, între obligație și plăcere. Mai citesc elevii?* Disponibil: <https://iteach.ro/experientedidactice/lectura-intre-obligatie-si-placere-mai-citesc-elevii> [accesat 2023-07-14].
 10. LÎȘÎI, Ala. *Stimularea interesului pentru lectură, studiu și cercetare prin intermediul expozițiilor online*. Disponibil: http://dspace.usarb.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/5807/Lisii_A_lectura.pdf?sequence=1&isAllowed=y [accesat 03 octombrie 2023].
 11. OSOIANU, Vera și Angela DRĂGĂNEL. *Studii reprezentative privind importanța lecturii*. Disponibil: http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1099/Osoianu_Dr%c4%83g%c4%83nel_Studiile.pdf?sequence=1&isAllowed=y [accesat 2023-09-27].
 12. OSOIANU, Vera. *Ziua Națională a Lecturii – imbold și oportunități*. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1671/V.OsoianuZiuaNationalaLecturii.pdf?sequence=3&isAllowed=y> [accesat 2023-09-21].
 13. *Importanța lecturii pentru studenți în 2023*. Disponibil: <https://worldscholarshub.com/ro/importance-of-reading-for-students/> [accesat 2023-09-05].